

OOSTENDE ALS HOUTINVOERHAVEN

door R. VANCRAEYNEST

Reeds in 1750, onder Maria-Theresia, werd er te Gent een vennootschap gesticht die de toelating bekwam te Slykens zaagmolens op te richten. Aartshertog Karel van Lorreinen kwam persoonlijk de eerste steen leggen. Na aanvankelijk wat moeilijkheden te hebben doorworsteld werd er toch een bloeiende zaak van gemaakt. De bedrijvigheid werd slechts stopgezet in 1792 met de Franse revolutie. De zestien zaagmolens die toen bestonden verdwenen de ene na de andere. De laatste werd in 1841 verkocht en afgebroken.

Voor 1850 bedroeg de gemiddelde jaarlijkse invoer ongeveer 7.000 scheepstennen of ongeveer 19.000 m³ (4000 standard).

Na 1850 liep deze invoer eerst terug om in 1862 met 18.671 m³ ongeveer het vroegere peil te bereiken.

De volgende jaren zagen de houtinvoer opnieuw kwijnen totdat de oprichting van een stoomzagerij op het Hazegras in 1872 de definitieve stoot gaf aan de bloei van de houthandel in Oostende. In 1872 bedroeg de invoer 21.640 m³ gezaagd hout en 12.263 m³ dwarsliggers.

In 1899 waren de cijfers gestegen tot 82.397 m³ gezaagd hout, 25.975 m³ dwarsliggers en 2.370 m³ palen.

In 1913 tenslotte, het laatste normaal jaar vóór wereldoorlog 1, werden 179.608 m³ (38.500 standard) gezaagd hout ingevoerd en 19.831 m³ dwarsliggers. Omgerekend in ton van 1000 kg draagt dit ongeveer 150.000 ton. Dit cijfer zou nooit meer bereikt worden.

Na wereldoorlog 1 hernam de houtinvoer vrij spoedig. Was het in 1920 nog maar 55.000 ton, dan werd in 1924 reeds 146.000 ton bereikt, doch slechts in 1925, 1928, 1929 en 1930 werd de 100.000 ton nog overschreden.

Het jaar 1931 luidt een periode in van verminderde activiteit met slechts 73.000 ton en in de volgende jaren is de invoer begrepen tussen 50.000 ton en 60.000 ton met uitzondering van 1933 en 1936 toen respectievelijk 92.500 en 73.300 ton werd bereikt. In 1937 werd zelfs maar 45.000 ton ingevoerd.

In 1940 kwam Wereldoorlog 2 over ons land en de verwoestingen in 1944 aan kaaimuren en houtopslagplaatsen aangebracht waren veel omvangrijker dan tijdens Wereldoorlog 1. Daarbij werd van hogerhand niets onverlet gelaten om Oostende als handelshaven in de toekomst zoveel mogelijk uit te schakelen. De kredieten voor het herstel der oorlogschade aan de handelshaven werden steeds geweigerd zonder te gewagen van nieuwe investeringen die zeker uitbleven. De houtinvoer kwam dan ook maar langzaam op dreef vanaf 1946 met een schamele 12.214 ton. Het hoogste

naoorlogs cijfer van 43.951 ton werd bereikt in 1950 dank zij de grote invoer van telegraafpalen en dit cijfer ligt dan nog beneden het laagste vooroorlogscijfer van 1937.

Sedert 1950 bedraagt de gemiddelde jaarlijkse invoer rond 35.000 ton (ongeveer 10.000 standard) met uitzondering nochtans van 1958 waarin slechts 21.926 ton werd ingevoerd.

We moeten hierbij nochtans aanstippen dat de invoer van telegraafpalen die in de eerste jaren na de oorlog zeer aanzienlijk was, geleidelijk is geslonken, terwijl de invoer van gezaagd hout langzamerhand toenam. Vóór 1950 werden ook nog wat dwarsliggers ingevoerd doch dit is weldra volledig en definitief weggevallen.

De houtinvoer langs Oostende is heden dus hoofdzakelijk samengesteld uit gezaagd hout afkomstig van Zweden, Finland, Rusland, Polen, Canada en de U.S.A. en uit kleine hoeveelheden telegraafpalen van Zweden en Finland. Dat Oostende als houtinvoerhaven heeft stand gehouden na 1945 is vooral te danken aan de 2 plaatselijke firma's die zodra mogelijk hun opslagplaatsen hebben herbouwd. Ze hebben daarbij grote krachtingspanningen gedaan om de bewerkingen bij het lossen en het stapelen te rationaliseren en te mechaniseren en deze inspanningen worden nog steeds voortgezet. We mogen dan ook verwachten dat de houtinvoer zich te Oostende verder geleidelijk zal ontwikkelen zodat we de toekomst met vertrouwen mogen tegemoet zien.

De volgende tabel geeft de cijfers voor 1959 van de invoer van gezaagd hout in de verschillende Belgische havens, langs de zee, in ton van 1 000 kg. (Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek)

Antwerpen	235.664 ton
Gent	61.667 ton
Brussel	39.624 ton
Oostende	32.960 ton
Brugge	4.227 ton
Zeebrugge	320 ton
Luik	9.332 ton
Kanaal Brussel	4.821 ton
Nieuwpoort	3.010 ton

We bemerken dat de invoer langs Oostende iets meer is dan de helft van de invoer langs Gent en ongeveer 1/7 van de invoer langs Antwerpen. Door een nog verder doorgedreven mechanisatie en een diepgaande prospectie van de afzet, vooral in Noord-Frankrijk, dat eertijds een grote afnemer was van onze markt, zal het in de toekomst zeker mogelijk zijn de activiteit op te drijven.